

Crkvene i vjerske zajednice

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2008/2/29 11:07:41

U našem javnom i političkom govoru često vlada zbrka kada se govori ili piše o crkvenim ili vjerskim zajednicama. Kod samog spomena riječi „crkva“, u podsvijesti većina nas pomisli na Katoličku crkvu. A u Republici Hrvatskoj djeluju 42 crkve odnosno vjerske zajednice. Moram priznati da je i mene ovaj podatak, kojega sam pronašao u „Izveštaju o provođenju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i utrošku sredstava osiguranih u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2006. godinu za potrebe nacionalnih manjina“, iznenadio.

S obzirom da ovaj dokument po prvi puta na jednom mjestu daje pregled svih crkvenih i vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj, kao i njihov status. Umjesto prepravljavanja u nastavku dajem izvod iz izvještaja koji se odnosi na crkvene ili vjerske zajednice.

"Prema Ustavu Republike Hrvatske (čl. 41. Ustava) sve vjerska zajednice jednake su pred zakonom i odvojene od države. Vjerske zajednice slobodne su, u skladu sa Zakonom, javno obavljati vjerske obrede, osnivati škole, učilišta, druge zavode, socijalne i dobrotvorne ustanove te upravljati njima, a u svojoj djelatnosti uživaju zaštitu i pomoć države.

Isto tako člankom 40. Ustava jamči se sloboda savjesti i vjeroispovijedi i slobodno javno očitovanje vjere ili drugog uvjerenja.

Pitanja slobode vjeroispovijedi i slobodnog, javnog očitovanja vjere, te obavljanja vjerskih obreda od strane vjerskih zajednica i njihovih prava, Republika Hrvatska je regulirala donošenjem Zakona o pravnom položaju vjerskih zajednica (NN 83/02). Navedenim zakonom vjerske zajednice samostalno i slobodno uređuju unutarnju organizaciju; tijela upravljanja, njihovu hijerarhiju i nadležnosti; tijela i osobe koje predstavljaju vjersku zajednicu i njene organizacijske oblike; sadržaj i način očitovanja vjere; održavanje veza sa svojom središnjicom i drugim vjerskim zajednicama; udruživanje s drugim vjerskim zajednicama; i druga pitanja svoga djelovanja u skladu s Ustavom Republike Hrvatske. Vjerska zajednica u promicanju vjere i drugom svom djelovanju ne smije širiti netrpeljivost i predrasude prema drugim vjerskim zajednicama i njihovim vjernicima ili drugim građanima; u promicanju vjere i drugom djelovanju ne smije onemogućavati druge vjerske zajednice ili građane bez vjerskog uvjerenja u slobodnom javnom očitovanju vjere ili drugog uvjerenja (čl.3.). Vjerska zajednica ne smije djelovati sa sadržajem i načinom obavljanja vjerskih obreda i drugih očitovanja vjere koji su protivni pravnom poretku, javnom moralu ili na štetu života i zdravlja ili drugih prava i sloboda njenih vjernika i drugih građana (čl.4.). Vjerske zajednice, njihovi organizacijski oblici i zajednice vjerskih zajednica, neprofitne su pravne osobe (čl.6.st.3.).

Do sada Republika Hrvatska je sklopila četiri međunarodna ugovora sa Svetom Stolicom (Narodne novine, Međunarodni ugovori 2/97, 3/97, 18/98):

1. o pravnim pitanjima,
2. o dušobrižništvu katoličkih vjernika, pripadnika Oružanih snaga i redarstvenih službi,
3. o suradnji na području odgoja i kulture,
4. o gospodarskim pitanjima.

Vlada Republike Hrvatske sklopila je i pet Ugovora o pitanjima od zajedničkog interesa sa crkvama i vjerskim zajednicama, te na taj način regulirala odnose sa još 14 crkava i vjerskih zajednica (Narodne novine, 196/03):

Dana 20. prosinca 2002. godine potpisan je ugovor sa:

- I. Srpskom pravoslavnom crkvom u Hrvatskoj
- II. Islamskom zajednicom u Hrvatskoj

Dana 4. srpnja 2003. godine potpisan je ugovor s:

- III. 1. Evangelijskom crkvom u Republici Hrvatskoj,
2. Reformiranom kršćanskom crkvom u Hrvatskoj.

- IV. 1. Evanđeoskom pentekostnom crkvom u Republici Hrvatskoj, koja zastupa još dvije crkve:
 - Crkva Božja u Republici Hrvatskoj,
 - Savez Kristovih pentekostnih crkava u Republici Hrvatskoj.
2. Kršćanskom adventističkom crkvom u Republici Hrvatskoj, koja zastupa još jednu crkvu:
 - Reformni pokret adventista sedmog dana.
3. Savezom baptističkih crkava u Republici Hrvatskoj, koji zastupa još jednu crkvu:
 - Kristovu crkvu.

Dana 29. listopada 2003. godine potpisan je ugovor s:

- V. 1. Bugarskom pravoslavnom crkvom u Hrvatskoj,
2. Hrvatskom starokatoličkom crkvom,
3. Makedonskom pravoslavnom crkvom u Hrvatskoj.

Ugovor o pitanjima od zajedničkog interesa između Vlade Republike Hrvatske i Koordinacije židovskih općina u Republici Hrvatskoj te Židovske vjerske zajednice Bet Israel u Hrvatskoj u postupku je donošenja.

Crkve koje imaju uređene odnose s Hrvatskom državom primaju redovitu godišnju financijsku potporu; u školama mogu predavati vjeronauk i vjerski odgoj u predškolskim ustanovama; brak sklopljen u crkvenom obliku ima ukinute pravne posljedice.

Niže navedene crkve odnosno zajednice primaju, kao i ostale crkve koje su potpisale ugovor, redovitu godišnju financijsku potporu iz Državnog proračuna, koja je u 2006. godini iznosila:

1. Srpska pravoslavna crkva u Hrvatskoj 8.593.549 kn

2. Islamska zajednica u Hrvatskoj 2.618.986 kn
3. Bugarska pravoslavna crkva u Hrvatskoj 140.953 kn
4. Makedonska pravoslavna crkva u Hrvatskoj 604.732 kn

Sve ostale vjerske zajednice, iako nisu sklopile ugovor s Vladom Republike Hrvatske, imaju pravo na dušobrižni i ku skrb u zdravstvenim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi, kaznionicama i zatvorima kao i u Oružanim snagama.

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine, broj 121/03 i 48/05) u članku 21. stavak 1.; točka 12.; 13. i 14. propisano je da u ostvarivanju zdravstvene zaštite svaka osoba ima pravo na prehranu u skladu sa svojim svjetonazorom za vrijeme boravka u zdravstvenoj ustanovi, obavljanje vjerskih obreda u za to predviđenome prostoru, te pravo opremanja u mrtvačnici u slučaju smrti, uz primjenu vjerskih, odnosno drugih običaja vezanih uz iskaz pijeteta prema umrloj osobi.

Zakonom o izvršavanju kazne (Narodne novine, broj 128/99, 55/00, 59/00, 129/00, 59/01 i 67/01) u članku 14. stavak 1. točka 11. propisano je da svaki kaznenik ima, pod uvjetima predviđenim ovim Zakonom, pravo na ispovijedanje i razgovor s ovlaštenim vjerskim predstavnikom, a u članku 78. stavak 1. da se kazneniku osiguravaju pripremljeni obroci, prema mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora, njegovim vjerskim i kulturnim zahtjevima. Nadalje, u članku 94. istog Zakona propisano je da kaznenik ima pravo na vjeroispovijedanje koristeći vlastitu vjersku literaturu i stvari za religijsku uporabu, te da ima pravo kontaktirati s vjerskim službenikom svoje vjerske zajednice. Člankom 95. cit. Zakona propisano je da u kaznionici, odnosno zatvoru u kojem je veći broj kaznenika iste vjere, vjersko se službeniku za potrebe vjerskih obreda najmanje jedanput tjedno osigurava prikladan prostor i vrijeme.

Isto tako svaki vjernik, pripadnik Oružanih snaga ili policije može koristiti svoje ustavno pravo na vjeroispovijedanje, pa tako i kontaktirati s ovlaštenim službenikom svoje vjerske zajednice, iako ta vjerska zajednica nema sklopljen ugovor o pitanjima od zajedničkog interesa s Republikom Hrvatskom.

U Evidenciji vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj upisano je 42 crkve odnosno vjerske zajednice.

Od toga je 11 povijesnih vjerskih zajednica europskog kulturnog kruga: 1. Katolička crkva, 2. Srpska pravoslavna crkva u Republici Hrvatskoj, 3. Evangelika crkva u Republici Hrvatskoj, 4. Reformirana kršćanska kalvinska crkva u Hrvatskoj, 5. Islamska zajednica u Republici Hrvatskoj, 6. Bugarska pravoslavna crkva u Republici Hrvatskoj, 7. Crnogorska pravoslavna crkva u Hrvatskoj, 8. Makedonska pravoslavna crkva u Republici Hrvatskoj, 9. Hrvatska starokatolička crkva, 10. Koordinacija židovskih općina u Republici Hrvatskoj 11. Židovska vjerska zajednica Bet Israel u Hrvatskoj.

Upisano je i 7 crkava ukorijenjenih na području Republike Hrvatske: 1. Evanđeoska pentekostna crkva u Republici Hrvatskoj, 2. Kršćanska adventistička crkva u Republici Hrvatskoj, 3. Savez baptističkih crkava u Republici Hrvatskoj, 4. Kristove crkve u Republici Hrvatskoj, 5. Crkva Božja u Hrvatskoj, 6. Savez Kristovih pentekostnih crkava u Republici Hrvatskoj, 7. Reformni pokret adventista sedmoga dana.

Isto tako upisano je još 24 crkve odnosno vjerske zajednice: 1. Kršćanska neopentekostalna crkva u Republici Hrvatskoj, 2. Kristova duhovna crkva "Malokrštenih", 3. Novoapostolska crkva u

Republici Hrvatskoj, 4. Crkva cjelovitog evanđelja, 5. Reformatska kršćanska crkva Mađarska u Republici Hrvatskoj, 6. Protestantska reformirana kršćanska crkva u Republici Hrvatskoj, 7. Jehovini svjedoci-kršćanska vjerska zajednica, 8. Evangelička crkva valdese, 9. Evangelička metodistička crkva u Hrvatskoj, 10. Crkva Kristovih učenika, 11. Neovisna baptistička crkva, 12. Savez crkava Rije, Života, 13. Međunarodna ujedinjena pentekostna crkva u Republici Hrvatskoj, 14. Kršćanska proročka crkva, 15. Slobodna katolička crkva, 16. Crkva Radosna vijest, 17. Evanđeoski kršćani, 18. Crkva Isusa Krista Svetaca posljednjih dana, 19. B'ahai zajednica Hrvatske, 20. Hinduistička vjerska zajednica Hrvatske, 21. Vaišnavska vjerska zajednica u Republici Hrvatskoj, 22. Budistička vjerska zajednica Dharmaloka, 23. Scijskološka crkva u Hrvatskoj, 24. Univerzalni život."

Cjelovito izvješće možete pogledati [ovdje](#).